

Postadress: Mäster Samuelsgatan 60, 111 21 Stockholm
Telefon: 08-700 13 00
E-post: registrator@arbetsgivarverket.se

Finansdepartementet
fi.remissvar@regeringskansliet.se
fi.ofa.dof.remisser@regeringskansliet.se

Ert diarienummer Fi2025/01969

Betänkandet Anpassningar till AI-förordningen – Säker användning, effektiv kontroll och stöd för innovation (SOU 2025:101)

Arbetsgivarverket lämnar synpunkter på remissen både i rollen som arbetsgivarorganisation och i rollen som förvaltningsmyndighet.

Utredningen har redovisat sitt uppdrag på ett grundligt och konsekvent sätt. De frågor som ställs i direktivet har besvarats. Arbetsgivarverket instämmer i att det behövs en ny lag och förordning med anpassningar till AI-förordningen samt vissa övriga kompletterande nya bestämmelser. Arbetsgivarverket tillstyrker därför utredningens förslag till genomförande samt omnämner hur Arbetsgivarverket kan bistå i arbetsgivarfrågor inom AI-området.

Allmänna synpunkter lämnas kring hur uppgifter föreslås fördelas mellan myndigheter. Synpunkter kring särskilda avsnitt lämnas avseende de delar Arbetsgivarverket finner särskilt angelägna att kommentera.

Allmänna synpunkter

Val av marknadskontrollmyndigheter och anmälade myndigheter är gjorda på ett klokt sätt

Arbetsgivarverket tillstyrker förslagen till marknadskontrollmyndigheter och anmälade myndigheter och de ansvar de myndigheterna föreslås få.

Den föreslagna hybridmodellen ger kloka fördelningar av ansvar och mandat utifrån balansgången mellan nyttan med centralisering och nyttan med fördjupad sektorkunskap. Modellen tar också hänsyn till när en

myndighet pekas ut som ansvarig enligt AI-förordningen eller andra rättsakter.

Att PTS tilldelas långtgående ansvar och mandat som samordnande marknadskontrollmyndighet och gemensam kontaktpunkt samt ges ansvar för att inrätta en regulatorisk sandlåda är foljdriktigt. De särskilda ansvaren för IMY och för Finansinspektionen motiveras också på ett övertygande sätt utifrån sektorkunskap (bland annat på sidorna 738f i konsekvensanalysen). Att övriga marknadsansvariga myndigheter liksom anmälande myndigheter utses utifrån befintliga ansvar ger i sig goda förutsättningar för en effektiv tillämpning av det nya regelverket. Som anges i konsekvensanalysen (sidorna 735f) ger de ansvaren också påminnelser om andra befintliga regler om produktsäkerhet och rättighetsbaserade rättsakter.

AI-förordningen som sådan handlar både om produktsäkerhet och om rättigheter för enskilda och för företag. Sammantaget ger den föreslagna ansvarsfördelningen goda förutsättningar för myndigheterna att uppfylla de dubbla rollerna i AI-förordningen av att se både till marknadskontroll och innovationsfrämjande (sidorna 779ff i konsekvensanalysen).

Synpunkter kring särskilda avsnitt

God samordning och ökad samverkan ger förutsättningar för bra och effektivt arbete (kap 9)

Arbetsgivarverket tillstyrker att PTS utses till samordnande marknadskontrollmyndighet och gemensam kontaktpunkt som det beskrivs i avsnittet 9.4.1 (sidorna 355ff).

Arbetsgivarverket instämmer också i behovet av ökad samverkan som utredningen identifierat (till exempel på sidan 357) och tillstyrker att PTS ansvarar för att leda en samordningsfunktion (som det beskrivs i avsnittet 9.5.1 på sidorna 360ff). Genom ökad samverkan kan effektivt informations- och kunskapsutbyte uppnås.

Utifrån ovan är det rimligt att PTS också kan meddela föreskrifter om incidentrapportering och verkställighetsföreskrifter på det sätt som beskrivs i avsnittet 9.6 (sidorna 376ff).

Arbetsgivarverket kan vara samlande arena i arbetsgivarpolitiska frågor om AI

Det krav på samverkan som de nya regelverken ställer går längre än enligt förvaltningslagen (som beskrivet i utredningen i avsnittet 9.8 och i konsekvensanalysen sidorna 741ff).

Behovet av samverkan inom AI-området tydliggjordes också i arbetet med redovisning av 21 myndigheters arbete med AI i regleringsbrevsuppdrag 2025 (Arbetsgivarverkets redovisning av den 26 maj 2025, dnr AGV 2025/327). Myndighetssamverkan innan redovisning visade bland annat ett stort behov av AI-samverkan med förvaltningsgemensamma lösningar och tydligare ansvarsfördelning mellan myndigheter.

Arbetsgivarverket är en samlande arena för myndigheters samverkan i arbetsgivarpolitiska frågor och kan vara det också för AI-samverkan i arbetsgivarpolitiska frågor. Den rollen kan innefatta, till exempel, att facilitera erfarenhetsutbyte och forum för dialog kring kompetensförsörjning, arbetsrätt, arbetsmiljö och etik. Arbetsgivarverket kan således stödja och komplettera den samordning som ska ledas av PTS och med de aktörer som utredningen föreslår för arbetet med AI-förordningen.

Sanktioner och andra efterlevandeåtgärder är väl avvägda (kap 10)

Arbetsgivarverket instämmer i att straffrättsliga sanktioner inte ska utdömas och att ingripandena bör vara av administrativt slag (avsnitten 10.5-7, sidorna 440ff).

Arbetsgivarverket tillstyrker således formerna för efterlevandeåtgärder som utredningen föreslår – föreläggande (med eller utan vite), sanktionsavgift eller anmärkning. Särskilt viktigt är att anmärkning kan utgöra ett alternativt ingripande (avsnittet 10.7.3, sidorna 459ff). De nivåer för sanktionsavgifter som föreslås förefaller väl avvägda och ändamålsenliga.

För effektivitetens och transparensens skull är det också viktigt att efterlevandeåtgärderna faller inom mandatet för de nationella behöriga myndigheterna (avsnittet 10.7.4, sidorna 474ff).

Av rättviseskäl och för systemets trovärdighet är det rimligt att efterlevandeåtgärder ska kunna utdömas även mot myndigheter (avsnittet 10.8.1, sidorna 483ff).

Regulatoriska sandlådor och testning ger förutsättningar för marknads kontroll och innovation (kap 12)

Utredningens förslag till inrättande av minst en regulatorisk sandlåda och hur den avses fungera (främst avsnitten 12.5 och 12.6) är gjort på ett bra sätt med huvudansvar för PTS och involvering av myndigheter med sektorsspecifik kunskap vid behov. PTS huvudansvar och andra myndigheters involvering i projekt där deras sektorsspecifika kunskaper behövs, beskrivs, till exempel, väl i konsekvensanalysen på sidan 748f.

Involveringen och den utökade samverkan är viktiga förutsättningar för framgång (som beskrivet till exempel på sidorna 560f) liksom övriga nationella berörda myndigheters involvering i specifika sandlådeprojekt (avsnitten 12.6.5-6 på sidorna 583ff). Det är också en förutsättning för framgång att projekten (med tillhörande planer) bedrivs i förstärkt samverkan (avsnitt 12.6.8, sidorna 592ff) och att regulatoriska sandlådor (om de blir fler) samordnas (avsnitt 12.6.10, sidorna 604ff).

Personuppgifter skyddas på ett godtagbart sätt (avsnittet 14.6)

Tillämpningen av AI-förordningen kommer att medföra en utökad personuppgiftsbehandling med de korresponderande risker det medför för intrång i den personliga integriteten.

Det är därför nödvändigt att utredningen dels för ett resonemang om betydelsen av att den allmänna dataskyddsförordningen tillämpas och dels om tekniska och etiska skyddsåtgärder vid tillämpningen av AI-förordningen (till exempel i avsnittet 14.6 på sidorna 718ff). Det är också bra att de övervägandena särskilt betonas i avsnittet om regulatoriska sandlådor (avsnittet 12.2.4, särskilt sidorna 542f); särskilda hänsyn kan behövas vid hantering av personuppgifter i sandlådeprojekt och vid upprättande av sandlådeplaner.

Ekonomiska resurser och politisk styrning behövs

Resursfrågan blir central eftersom det är fråga om ny verksamhet och verksamhet som måste byggas upp över tid, möjligen också i konkurrens om kompetens med näringslivet och övrig offentlig sektor.

Huruvida de anslagsnivåer som föreslås i konsekvensanalysen (avsnittet 16.5, sidorna 750ff) fullt ut speglar det behovet är svårt att bedöma. Det är därför klokt som utredningen gör att betona att nya analyser kan behövas och en ny genomgripande analys av tillämpningen av AI-förordningen bör göras 2029.

För framgång i svenska myndigheters tillämpning av AI-förordningen behövs också stark politisk styrning och aktivt bidrag i samarbetet på EU-nivå som bland annat föreslås i avsnittet 13.4.

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektören Ann Follin efter föredragning av verksjuristen Patrik Havermann. I ärendets slutliga handläggning har också stabschef Anna-Karin Jansson, chefen för arbetsgivarutveckling Åsa Krook, förhandlingschef Andreas Nyström, kommunikationschef Elsa Saboonchi, chefsjurist Hanna Schmidt och gruppchef Kristofer Jervinge deltagit.

Ann Follin

Patrik Havermann

Detta beslut har fattats elektroniskt och saknar därför namnunderskrifter.